

Беларуская мова 3 клас
для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання і выхавання

Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне

Свірыдзенка, В. І. Беларуская мова : вучэб. дапам. для 3-га кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання : у 2 ч. / В. І. Свірыдзенка. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2017.

На рэалізацыю зместу навучання беларускай мове ў 3-м класе праграмай і вучэбным планам адводзіцца 87 гадзін.

Час правядзення і колькасць кантрольных і навучальных работ настаўнік плануе самастойна з улікам асаблівасцей арганізацыі навучальнага працэсу і наступных патрабаванняў праграмы:

кантрольны дыктант — 1 (I паўгоддзе);

кантрольны дыктант з граматычным заданнем — 1 (II паўгоддзе);

кантрольная работа па тэме — 3 (1 — I паўгоддзе, 2 — II паўгоддзе);

кантрольны слоўніковы дыктант — 4 (2 — I паўгоддзе, 2 — II паўгоддзе);

навучальны пераказ — 2 (1 — I паўгоддзе, 1 — II паўгоддзе);

навучальнае сачыненне — 2 (1 — I паўгоддзе, 1 — II паўгоддзе).

I чвэрць

№ ўрока і дата правядзення	Тэма ўрока	Колькасць гадзін	Мэты вывучэння тэмы	Характарыстыка асноўных відаў і спосабаў дзейнасці	Дамашняе заданне
1	2	3	4	5	
Паўтарэнне (5 гадзін)					
1	Паўтарэнне: гукі і літары	1	Актуалізаваць веды навучэнцаў пра гукі мовы, іх абазначэнне на пісьме літарамі, пра сэнсаадрознівальную ролю гукаў, пра алфавіт і яго ролю ў жыцці людзей адпрацоўваць уменні адрозніваць галосныя і зычныя гукі, націскныя і ненаціскныя галосныя, цвёрдыя і мяккія зычныя; выпрацоўваць вымаўленчыя навыкі, развіваць звязнае маўленне; выхоўваць цікавасць да вучобы, павагу да разумных людзей	Падручнік (частка 1). Знаёмства з падручнікам: разглядванне вокладкі, знаёмства са зместам (называнне раздзелаў, буйных тэм), умоўнымі абазначэннямі. Называнне асноўных характарыстык гукаў з апорай на схему (с. 3). Чытанне верша. Вусныя выказванні навучэнцаў пра падрыхтоўку да школы. Знаходжанне слоў, у якіх літар больш, чым гукаў. Вылучэнне двухскладовых слоў (практ. 1, с. 3). Дапаўненне сказаў патрэбнымі словамі. Пісьмо з каменціраваннем. Частковы фанетычны разбор слоў (практ. 2, с. 4). Разгадваўне загадкі. Запіс і частковы фанетычны разбор слова-адгадкі. Знаходжанне ў загадцы слоў, якія адрозніваюцца адным гучам (практ. 3, с. 4). Размяшчэнне слоў у алфавітным парадку. Тлумачэнне зместу прыказак (практ. 4, с. 4). Чытанне і завучванне лічылкі. Знаходжанне ў ёй слоў, у якіх літар больш, чым гукаў. Разыгрыванне жыццёвых сітуацый з выкарыстаннем лічылкі (практ. 5, с. 5)	Практ. 6

2	Паўтарэнне: вымаўленне гукаў [o], [э] — [a] правапіс літар <i>o, э — a, e, ё — я</i> ў словах	1	Актуалізаваць веды навучэнцаў пра сэнсаадрознівальную ролю націску, вымаўленне гукаў [o], [э] — [a] у словах, адпрацоўваць уменні правапісу літар <i>o, э — a, e, ё — я</i> ў словах; выпрацоўваць вымаўленчыя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў блізкімі па значэнні словамі; развіваць назіральнасць; выходзіць любоў да прыроды	Параўнанне слоў, вымаўленне якіх адрозніваецца націскам. Тлумачэнне значэнняў гэтых слоў. Знаёмства са значэннем яшчэ аднаго слова-амоніма. Меркаванні навучэнцаў пра тое, чаму трэба правільна ставіць націск у словах. Спісванне з абазначэннем націскных складоў у словах (практ. 7, с. 6). Узнаўленне правіл правапісу літар <i>o, э — a, e, ё — я</i> з апорай на схему (с. 6). Адпрацоўка хуткага і правільнага вымаўлення скарагаворкі. Спісванне з устаўкай прапушчаных літар і каменціраваннем (практ. 8, с. 7). Служанне верша. Аджазы на пытанні па змесце. Запіс тэксту з устаўкай прапушчаных літар і каменціраваннем. Змяненне слоў (практ. 9, с. 7). Адгаданне загадкі. Спісванне з устаўкай прапушчаных літар. Узаемаправерка напісанага (практ. 10, с. 8)	Практ. 11
3	Паўтарэнне: вымаўленне гукаў [y] і [ў], правапіс <i>ў</i>	1	Актуалізаваць веды навучэнцаў пра адрозненні гукаў [y] і [ў], правапіс у словах літары <i>ў</i> , адпрацоўваць уменні падзелу слоў на склады, правапісу літар <i>ў, e, ё — я</i> ; выпрацоўваць вымаўленчыя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў прыказкамі, развіваць вуснае звязнае маўленне; выходзіць любоў і ўважлівыя адносіны да матулі	Называнне адрозненняў гукаў [y] і [ў]. Узнаўленне правіла правапісу літары <i>ў</i> з апорай на схему (с. 8). Чытанне тэксту. Гутарка пра неабходнасць праяўлення любові і ўважлівых адносін да матулі, пра Дзень маці і віншаванне матулі ў гэты дзень. Выбарачнае спісванне сказаў тэксту з устаўкай патрэбных літар і каменціраваннем (практ. 12, с. 9). Чытанне тэксту. Тлумачэнне выбару загаловка да тэксту. Спісванне з устаўкай патрэбных літар. Узаемаправерка напісанага (практ. 13, с. 9). Тлумачэнне зместу прыказкі. Запіс прыказкі з падзелам слоў на склады (практ. 14, с. 10). Чытанне сказаў. Тлумачэнне правапісу літар <i>y — ў</i> на месцы пропуску. Выбарачнае спісванне (практ. 15, с. 10)	Практ. 16
4	Паўтарэнне: вымаўленне гукаў [т] — [ц’], [д] — [дз’], зацвярдзелых зычных, правапіс слоў з імі	1	Актуалізаваць веды навучэнцаў пра зычныя гукі [т] — [ц’], [д] — [дз’], зацвярдзелыя зычныя, іх абазначэнне на пісьме літарамі, адпрацоўваць уменні перадачы на пісьме слоў з гукамі [дз’], [ц’], зацвярдзелымі зычнымі; выпрацоўваць вымаўленчыя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў словамі лексіка-семантычнай групы «жывёлы», блізкімі па значэнні словамі і словамі-амонімамі, развіваць вуснае звязнае маўленне; развіваць назіральнасць, эрудыцыю; выходзіць любоў да прыроды	Называнне адрозненняў гукаў [т] і [ц’], [д] і [дз’]. Узнаўленне правіла правапісу літар <i>т — ц, д — дз</i> з апорай на схему (с. 11). Адпрацоўка хуткага і правільнага вымаўлення скарагаворкі. Пісьмо па памяці. Самаправерка напісанага (практ. 17, с. 11). Дапаўненне сказаў тэксту патрэбнымі словамі з гукамі [ц’] і [дз’] (практ. 18, с. 11). Пераклад слоў з рускай мовы на беларускую (практ. 19, с. 12). Чытанне тэксту. Тлумачэнне выбару загаловка да яго. Выбарачнае спісванне слоў з прапушчанымі літарамі з каменціраваннем. Знаходжанне слоў, у якіх літар больш, чым гукаў (практ. 20, с. 12). Называнне зацвярдзелых зычных. Узнаўленне правіла правапісу слоў з зацвярдзелымі зычнымі з апорай на схему (с. 13).	Практ. 23

				<p>Чытанне і разгадванне загадкі. Выбарачнае спісванне сказа з каменціраваннем (практ. 21, с. 13).</p> <p>Знаходжанне і запіс пар слоў, блізкіх па значэнні. Тлумачэнне правапісу прапушчаных літар у словах. Складанне сказаў з запісанымі словамі (практ. 22, с. 14)</p>	
5	Паўтарэнне: вымаўленне і правапіс слоў з падоўжанымі зычнымі, правапіс слоў з апострафам і раздзяляльным ь	1	<p>Актуалізаваць веды навучэнцаў пра падоўжаныя зычныя гукі, іх абазначэнне на пісьме літарамі, правапіс апострафа і раздзяляльнага ь у словах; адпрацоўваць уменні перадачы на пісьме слоў з падоўжанымі зычнымі, з апострафам і раздзяляльным ь; выпрацоўваць вымаўленчыя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў устойлівымі выслоўямі, народнымі прыметамі; выхоўваць цікавасць да вывучэння мовы</p>	<p>Называнне падоўжаных зычных. Прыгадванне правіла правапісу слоў з падоўжанымі зычнымі з апорай на схему (с. 15).</p> <p>Запіс слоў з устаўкай патрэбных літар і каменціраваннем (практ. 24, с. 15).</p> <p>Тлумачэнне сэнсу прыказкі. Спісванне і ўзаемаправерка напісанага (практ. 25, с. 15).</p> <p>Прыгадванне правіла правапісу слоў з апострафам і раздзяляльным ь з апорай на схему (с. 16).</p> <p>Спісванне слоў з устаўкай прапушчаных знакаў і каменціраваннем.</p> <p>Вызначэнне прыметы, па якой згрупаваны словы (практ. 26, с. 16).</p> <p>Чытанне вершаваных радкоў. Тлумачэнне значэння ўстойлівага выразу. Спісванне слоў з устаўкай прапушчаных літар або знака і каменціраваннем (практ. 27, с. 16).</p> <p>Спісванне з устаўкай у словы патрэбных літар або знака і каменціраваннем (практ. 28, с. 17).</p> <p>Дапаўненне ўстойлівых параўнанняў патрэбнымі словамі. Запіс сказаў з устаўкай у словы патрэбных літар або знака (практ. 29, с. 17).</p> <p>Чытанне прыказкі і народнай прыметы. Тлумачэнне правапісу выдзеленых літар у словах. Пісьмо па памяці. Самаправерка напісанага (практ. 30, с. 17)</p>	Практ. 31
Тэкст (6 гадзін, з якіх 1 гадзіна — на навучальны пераказ)					
6	Прыметы тэксту	1	<p>Паўтарыць веды навучэнцаў пра тэкст, яго асноўныя прыметы; прыгадаць ролю загаловаў і ў тэксце; развіваць уменне вызначаць тэму і асноўную думку тэксту, падбіраць заглавак да тэксту, прагназаваць змест тэксту па заглаўку; развіваць інтанацыйныя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў, развіваць вуснае звязнае маўленне; выхоўваць любоў да Радзімы</p>	<p>Параўнанне груп сказаў. Вылучэнне той групы, у якой сказы звязаны па сэнсе. Запіс тэксту (практ. 32, с. 19).</p> <p>Раскрыццё сутнасці паняцця «тэма тэксту» з апорай на схему (форзац 1).</p> <p>Прагназаванне зместу верша па назве і малюнку да яго. Чытанне верша. Суаднясенне назвы з тэмай верша. Спісванне з каменціраваннем. Вусныя выказванні навучэнцаў пра значэнне слова <i>Радзіма</i> (практ. 33, с. 20).</p> <p>Раскрыццё сутнасці паняцця «асноўная думка тэксту» з апорай на схему (форзац 1).</p> <p>Чытанне верша. Гутарка па змесце. Вызначэнне асноўнай думкі тэксту і суаднясенне яе з заглаўкам. Спісванне з каменціраваннем (практ. 34, с. 20).</p>	Практ. 37

				<p>Абагульненне ўяўленняў навучэнцаў пра асноўныя прыметы тэксту ў працэсе азнаямлення з інфармацыяй рубрыкі «Звяжы вузялок!» (с. 21).</p> <p>Аднаўленне дэфармаванага тэксту. Падбор загаловак да яго.</p> <p>Суаднясенне загаловак з тэмай тэксту. Вусныя выказванні навучэнцаў пра Белавежскую пушчу (практ. 35, с. 21).</p> <p>Прагназаванне зместу тэксту па назве і фотаздымку да яго. Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Суаднясенне загаловак з тэмай тэксту.</p> <p>Знаходжанне сказаў тэксту, у якіх заключаецца яго асноўная думка.</p> <p>Вусныя выказванні навучэнцаў пра наведванне Нясвіжскага замка, пра славатасці сваёй мясцовасці (практ. 36, с. 22)</p>	
7	Спосабы выказвання асноўнай думкі ў тэксце	1	<p>Даць паняцце пра спосабы выказвання асноўнай думкі ў тэксце (загалолак, адзін са сказаў тэксту), удакладніць уяўленні пра ролю загаловак ў тэксце, развіваць граматычны лад маўлення, звязнае вуснае маўленне навучэнцаў; выхоўваць працавітасць, клапацілівыя адносіны да людзей</p>	<p>Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Знаходжанне і запіс сказа тэксту, у якім заключаецца яго асноўная думка. Суаднясенне загаловак з тэмай тэксту. Выбарачнае спісванне слоў у алфавітным парадку. Вусныя выказванні навучэнцаў пра карысныя справы, якія яны робяць для сваякоў (практ. 38, с. 23).</p> <p>Прагназаванне зместу верша па назве. Чытанне верша. Суаднясенне назвы з тэмай верша. Знаходжанне і запіс сказа тэксту, у якім заключаецца яго асноўная думка. Знаходжанне слоў у вершы, правапіс якіх патрабуе праверкі (практ. 39, с. 24).</p> <p>Тлумачэнне сэнсу прыказак. Падбор прыказкі да тэксту з папярэдняга практыкавання. Пісьмо па памяці (практ. 41, с. 26).</p> <p>Адпрацоўка правільнага і выразнага чытання верша. Вызначэнне тэмы і асноўнай думкі тэксту. Суаднясенне тэмы з назвай верша. Спісванне з устаўкай патрэбных літар у словы і каменціраваннем (практ. 40, с. 25)</p>	Практ. 42
8	Спосабы раскрыцця адной тэмы ў розных тэкстах. Сачыненне па пачатку і серыі малюнкаў	1	<p>На практычным узроўні паказаць варыянты раскрыцця адной і той жа тэмы ў тэкстах розных стыляў і жанраў; развіваць уменне ствараць уласны тэкст па серыі сюжэтных малюнкаў; развіваць звязнае маўленне навучэнцаў, іх творчыя здольнасці, выхоўваць эстэтычныя пачуцці, клапацілівыя адносіны да прыроды</p>	<p>Чытанне тэкстаў розных стыляў. Вызначэнне тэмы, якой яны аб'яднаны, месца, дзе іх можна сустрэць (мастацкая кніга або энцыклапедыя) (практ. 43, с. 26—27).</p> <p>Чытанне і разгаворнае загадкі на тэму, блізкую да тэмы тэкстаў.</p> <p>Спісванне з каменціраваннем. Вусныя выказванні навучэнцаў пра тое, што можна зрабіць з асенняга лісця (практ. 44, с. 27).</p> <p>Прагназаванне зместу будучага выказвання па назве і пачатку.</p> <p>Разгляд малюнкаў, калектыўнае прыдумванне працягу тэксту і запіс яго (практ. 45, с. 28).</p> <p>Знаёмства з правапісам слоўнікавага слова <i>восеньскі</i>, складанне з ім спалучэння слоў, сказа.</p>	Практ. 46
9	План тэксту	1	<p>Пазнаёміць з роляй плана тэксту, фарміраваць уменне складаць план тэксту пры дапамозе пыталых і апавядальных сказаў; развіваць</p>	<p>Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Суаднясенне загаловак з асноўнай думкай тэксту (практ. 47, с. 29—30).</p> <p>Падзел тэксту на часткі з апорай на серыю малюнкаў. Падбор</p>	Практ. 50

			лагічнае мысленне, звязнае маўленне навучэнцаў; выхоўваць міралюбінасць	загалоўка да кожнай часткі тэксту і складанне плана з апавядальных сказаў (практ. 48, с. 30). Знаёмства з роляй плана тэксту ў працэсе азнаямлення з інфармацыяй рубрыкі «Завяжы вузляк!» (с. 30). Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Падзел тэксту на часткі. Пастаноўка пытання да кожнай часткі тэксту і складанне плана з пытальных сказаў (практ. 49, с. 31). Знаёмства з рознымі спосабамі складання плана тэксту ў працэсе азнаямлення з інфармацыяй рубрыкі «Завяжы вузляк!» (с. 31)	
10	План тэксту	1	Працягваць фарміраваць уменне складаць план тэксту, вучыць аднаўляць дэфармаваны план тэксту, дэфармаваны тэкст па плане; развіваць лагічнае мысленне, звязнае маўленне навучэнцаў; выхоўваць любоў да прыроды, клапацілівыя адносіны да яе	Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Суаднясенне загалоўка з тэмай тэксту. Падзел тэксту на часткі. Аднаўленне дэфармаванага плана. Выбарачнае спісванне часткі тэксту, якая адпавядае малюнку (практ. 51, с. 32—33). Аднаўленне дэфармаванага тэксту згодна з прапанаваным планам. Суаднясенне загалоўка з тэмай тэксту. Знаходжанне ў тэксце сказа, у якім перадаецца асноўная думка тэксту. Запіс сказа з каменціраваннем (практ. 52, с. 34—35). Складанне па падказках алгарытму пабудовы плана тэксту (практ. 53, с. 35—36)	Практ. 54
Сказ (14 гадзін, з якіх 1 гадзіна — на кантрольную работу па тэме)					
11	Прыметы сказа	1	Узнавіць веды пра асноўныя прыметы сказа, знакі прыпынку ў канцы сказа; развіваць інтанацыйныя навукі, граматычны лад маўлення, лагічнае мысленне, вуснае звязнае маўленне навучэнцаў; выхоўваць здаровы лад жыцця навучэнцаў	Аналіз творчых прац (падрабязных пераказаў) навучэнцаў. Вызначэнне межаў сказаў у тэксце. Знаходжанне сказа, у якім перадаецца асноўная думка тэксту. Запіс сказа з каменціраваннем (практ. 60, с. 40). Узнаўленне ведаў навучэнцаў пра асноўныя прыметы тэксту ў працэсе азнаямлення з інфармацыяй рубрыкі «Завяжы вузляк!» (с. 40). Знаходжанне сказаў сярод прапанаваных спалучэнняў і груп слоў. Запіс сказаў. Ператварэнне прапанаваных спалучэнняў і груп слоў у сказы. Вусныя выказванні навучэнцаў пра правілы работы за камп'ютарам (практ. 61, с. 40—41). Выпраўленне сэнсавых памылак у сказах. Запіс сказаў з каменціраваннем (практ. 62, с. 41). Складанне сказаў з асобных слоў. Тлумачэнне сэнсу прыказак (практ. 63, с. 41). Складанне і інтанаванне сказаў з улікам апісаных маўленчых сітуацый (практ. 64, с. 42)	Практ. 65
12	Тыпы сказаў	1	Паўтарыць асноўныя прыметы сказа, пазнаёміць з тыпамі сказаў па мэце выказвання, вучыць адрозніваць сказы паводле	Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Знаходжанне ў тэксце сказа, у якім заключаецца пытанне. Знаходжанне ў тэксце адказу на пытанне (практ. 66, с. 43—44).	Практ. 70

			мэты выказвання, развіваць інтанацыйныя навыкі, узбагачаць слоўнікавы запас навучэнцаў словамі лексіка-семантычнай групы «музычныя інструменты», развіваць вуснае звязнае маўленне навучэнцаў, выходзіць лобой да музыкі, эстэтычныя пачуцці	Азняямленне з мэтамі стварэння выказвання ў працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузялок!» (с. 44). Выразнае чытанне сказаў, розных па мэце выказвання. Суаднясенне сказаў з іх схемамі (практ. 67, с. 44). Аналіз фармулёўкі правіла (с. 45). Выразнае чытанне сказаў, розных па мэце выказвання. Суаднясенне сказаў з іх схемамі. Аднаўленне дэфармаванага тэксту з апорай на схемы сказаў (практ. 68, с. 45). Дапаўненне дыялогу патрэбнымі сказамі. Выбарчнае спісванне пабуджальных сказаў (практ. 69, с. 45)	
13	Апавядальныя сказы	1	Пазнаёміць з прыметамі апавядальных сказаў, іх афармленнем на пісьме, вучыць вылучаць апавядальныя сказы ў вусным і пісьмовым маўленні, правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць лагічнае мысленне навучэнцаў; выходзіць пачуццё замілавання прыродай роднага краю	Суаднясенне апавядальных сказаў з малонкамі. Назіранні за афармленнем на пісьме апавядальных сказаў (практ. 71, с. 46—47). Аналіз фармулёўкі правіла (с. 47). Вызначэнне межаў сказаў у тэксце. Вызначэнне відаў сказаў па мэце выказвання. Спісванне тэксту з правільным афармленнем сказаў на пісьме (практ. 72, с. 47). Азняямленне з правіламі інтанавання апавядальных сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузялок!» (с. 47). Чытанне апавядальнага сказа з рознай інтанацыяй. Назіранні за ўплывам інтанацыі на сэнс сказа (практ. 73, с. 48). Вылучэнне лішняга сказа ў кожнай групе з улікам мэты выказвання. Запіс тэксту. Падбор загалова да яго (практ. 74, с. 48)	Практ. 75
14	Пытальныя сказы	1	Пазнаёміць з прыметамі пытальных сказаў, іх афармленнем на пісьме, вучыць вылучаць пытальныя сказы ў вусным і пісьмовым маўленні, правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць лагічнае мысленне навучэнцаў, узбагачаць іх слоўнік словамі-амонімамі; выходзіць лобой да Радзімы	Слуханне тэксту. Вылучэнне ў ім пытальных сказаў. Знаходжанне ў вершы адказу на пытанні. Вусныя выказванні навучэнцаў пра значэнне выразу «родны край». Выбарчнае спісванне (практ. 76, с. 49—50). Аналіз фармулёўкі правіла (с. 50). Інтанаванне апавядальных і пытальных сказаў. Назіранні за адрозненнямі інтанацыі апавядальнага і пытальнага сказаў. Выбарчнае спісванне (практ. 77, с. 50). Азняямленне з правіламі інтанавання пытальных сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузялок!» (с. 50). Чытанне пытальнага сказа з рознай інтанацыяй. Назіранні за ўплывам інтанацыі на сэнс сказа. Выбарчнае спісванне (практ. 78, с. 51). Разгадваюць загадкі. Тлумачэнне значэнняў слоў-амонімаў. Спісванне з правільным афармленнем на пісьме пытальнага сказа (практ. 79, с. 51). Знаёмства з правапісам слоўнікавага слова <i>сшытак</i> , гука-літарны аналіз яго	Практ. 80

15	Пытальныя сказы	1	Пазнаёміць навучэнцаў з пыталымі словамі ў пыталым сказах, выпрацоўваць уменне будаваць пыталыя сказы, вылучаць іх у вусным і пісьмовым маўленні, правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць звязнае вуснае маўленне, выхоўваць культуру маўлення	Складанне пытанняў па прапанаваных адказах. Вылучэнне ў пабудаваных сказах пыталых слоў (практ. 81, с. 52). Азнямленне з правіламі пабудовы і інтанавання пыталых сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завязы вузлялок!» (с. 52). Разгядванне загадак-пытанняў. Складанне апавядальных сказаў па прапанаваных пытаннях. Спісанне пыталых сказаў з вылучэннем у іх пыталых слоў (практ. 82, с. 53). Вылучэнне пыталых слоў у прапанаваных сказах. Дапаўненне тэксту патрэбным пыталым сказам (практ. 83, с. 53—54). Складанне пыталых сказаў з улікам жыццёвых сітуацый, адлюстраваных на малюнку (практ. 84, с. 54)	Практ. 85
16	Пабуджальныя сказы	1	Пазнаёміць з прыметамі пабуджальных сказаў, іх афармленнем на пісьме, вучыць вылучаць пабуджальныя сказы ў вусным і пісьмовым маўленні, будаваць і правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць лагічнае мысленне навучэнцаў, узбагачаць іх слоўнік прыказкамі; выхоўваць бяспечныя паводзіны на дарозе	Чытанне пабуджальных сказаў. Вылучэнне інфармацыі, якая перадаецца ў іх (просьба, загад, заклік, парада). Выбарачнае спісанне сказа (практ. 86, с. 55). Аналіз фармулёўкі правіла (с. 56). Слуханне верша. Аналіз яго зместу. Вызначэнне віду сказаў па мэце выказвання. Адпрацоўка выразнага чытання пабуджальных сказаў. Выбарачнае спісанне сказаў з вылучэннем слоў, у якіх выражаецца парада (практ. 87, с. 56). Азнямленне з правіламі інтанавання пабуджальных сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завязы вузлялок!» (с. 56). Прыгядванне правіл бяспечных паводзін на дарозе. Складанне і запіс пабуджальных сказаў-парад з апорай на сюжэтныя малюнкi (практ. 88, с. 57). Аднаўленне дэфармаваных сказаў. Запіс прыказак, тлумачэнне іх сэнсу. Вызначэнне віду сказаў па мэце выказвання. Адпрацоўка выразнага чытання пабуджальных сказаў (практ. 89, с. 57)	Практ. 90
17	Пабуджальныя сказы	1	Адпрацоўваць уменне вылучаць пабуджальныя сказы ў вусным і пісьмовым маўленні, будаваць і правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць звязнае вуснае маўленне, выхоўваць клапацлівыя адносіны да сваякоў	Вылучэнне лішняга сказа у кожнай групе з улікам мэты выказвання. Выбарачнае спісанне пабуджальных сказаў (практ. 91, с. 58—59). Чытанне і разгядванне шарады. Запіс слова-адгадкі. Вызначэнне ў шарадзе віду сказаў па мэце выказвання. Выразнае чытанне пабуджальных сказаў (практ. 92, с. 59). Чытанне і размежаванне заклічкі і калыханкі. Выбарачнае спісанне тэксту, які складаецца з пабуджальных сказаў (практ. 93, с. 59—60). Дапаўненне дыялогу патрэбнымі сказамі. Выразнае вымаўленне пабуджальных сказаў. Прыгядванне і спяванне калыханкі (практ. 94, с. 60)	Практ. 95
18	Клічныя сказы	1	Пазнаёміць з прыметамі клічных сказаў, іх афармленнем на пісьме, вучыць вылучаць клічныя сказы ў вусным і пісьмовым маўленні,	Разгядванне сюжэтных малюнкаў. Адпрацоўка выразнага чытання сказаў у дыялогах з улікам зробленых паметаў. Вылучэнне сказаў, якія вымаўляюцца з моцным пачуццём (практ. 96, с. 61—62).	Практ. 99

			<p>будаваць і правільна інтанаваць іх; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць мысленне, вуснае звязнае маўленне навучэнцаў, цікавасць да традыцый беларусаў; выхоўваць жаданне захоўваць традыцыі народа</p>	<p>Аналіз фармулёўкі правіла (с. 63). Адпрацоўка выразнага чытання сказаў, розных па інтанацыі і мэце выказвання. Вылучэнне клічных сказаў. Выбарачнае спісванне пыталнага клічнага сказа. Вусныя выказванні навучэнцаў пра музей старажытных рамёстваў «Дудуткі» (практ. 97, с. 63). Азняямленне з правіламі інтанавання клічных сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузюлок!» (с. 64). Адпрацоўка выразнага чытання клічных сказаў. Выбарачнае спісванне пабуджалных клічных сказаў (практ. 98, с. 64)</p>	
19	Клічныя сказы	1	<p>Адпрацоўваць уменне будаваць клічныя сказы, вылучаць іх у вусным і пісьмовым маўленні, правільна інтанаваць іх і афармляць на пісьме; выпрацоўваць пунктуацыйныя навыкі; развіваць мысленне, звязнае пісьмовае маўленне, выходзіць любоў да Радзімы, культуру маўлення</p>	<p>Разглядванне малюнкаў. Суаднясенне іх з пыталнымі і клічнымі сказамі, якія адпавядаюць зместу малюнкаў. Выбарачнае спісванне клічных сказаў. Вылучэнне слоў, з якіх пачынаюцца клічныя сказы (практ. 100, с. 65). Азняямленне з правіламі пабудовы клічных сказаў у працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузюлок!» (с. 66). Выразнае чытанне верша. Гутарка па змесце. Выбарачнае спісванне пыталнага клічнага сказа. Вылучэнне слова, якім пачынаецца сказ (практ. 101, с. 66). Чытанне віншавання. Вылучэнне ў ім пабуджалнага сказа. Вусныя выказванні дзяцей пра выпадкі, у якіх трэба віншаваць сваякоў і знаёмых. Складанне і запіс віншавання па ўзоры (практ. 102, с. 67). Адпрацоўка выразнага і правільнага чытання скарагаворкі. Вызначэнне тыпу сказа па мэце выказвання і інтанацыі. Выбар знака прыпынку ў канцы сказа (практ. 103, с. 67)</p>	Практ. 104
20	Дзейнік і выказнік — галоўныя члены сказа	1	<p>Даць агульнае паняцце пра дзейнік, фарміраваць уменне знаходзіць дзейнік у сказе па сэнсавым пытанні; развіваць граматычны лад маўлення, лагічнае мысленне навучэнцаў; выходзіць любоў да прыроды</p>	<p>Дапаўненне сказаў тэксту патрэбнымі словамі (дзеянікамі). Вылучэнне ў сказах дзейнікаў па пытанні. Падбор загалюка да тэксту (практ. 105, с. 68). Аналіз фармулёўкі правіла (с. 68). Складанне прыказкі з асобных слоў. Спісванне з каменціраваннем. Вылучэнне ў сказе дзейніка (практ. 106, с. 69). Азняямленне з графічным выдзяленнем дзейніка ў сказе ў працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузюлок!» (с. 69). Дапаўненне скарагаворака патрэбнымі словамі. Адпрацоўка хуткага і правільнага вымаўлення іх. Тлумачэнне правапісу вылучаных арфаграм у словах. Пісьмо па памяці. Вылучэнне ў сказе дзейніка (практ. 107, с. 69). Аналіз пар сказаў. Запіс тых сказаў, у якіх выдзеленыя словы з'яўляюцца дзейнікамі. Графічнае выдзяленне дзейніка ў сказах (практ. 108, с. 69)</p>	Практ. 109
21	Дзейнік і выказнік —	1	<p>Даць агульнае паняцце пра выказнік,</p>	<p>Дапаўненне сказаў тэксту патрэбнымі словамі (выказнікамі).</p>	Практ.

	галоўныя члены сказа		фарміраваць уменне знаходзіць дзейнік і выказнік у сказе па сэнсавых пытаннях; развіваць граматычны лад маўлення, лагічнае мысленне навучэнцаў; выхоўваць уважлівыя адносіны да сваякоў і знаёмых, культуру маўлення	<p>Вылучэнне ў сказах граматычнай асновы па пытаннях (практ. 110, с. 70).</p> <p>Аналіз фармулёўкі правіла (с. 70).</p> <p>Дапаўненне сказаў слоўнікавым словам. Вылучэнне ў сказах граматычнай асновы па пытаннях (практ. 111, с. 71).</p> <p>Азнямленне з графічным выдзяленнем выказніка ў сказе ў працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузлялок!» (с. 71).</p> <p>Адгаванне загадкі-пытання. Складанне і запіс апавядальнага сказа з апорай на пыталы сказ. Графічнае выдзяленне ў сказе граматычнай асновы. Разглядванне паштовак. Чытанне і вызначэнне тыпаў сказаў, запісаных на іх. Апісанне сітуацый, у якіх дасылаюць прадстаўленыя паштоўкі (практ. 112, с. 71).</p> <p>Чытанне тэксту. Гутарка па змесце. Выбарачнае чытанне часткі тэксту, якая адпавядае малонку. Вылучэнне і запіс граматычнай асновы ў кожным сказе названай часткі тэксту. Выбарачны пераказ тэксту з апорай на выпісаных спалучэнні слоў (практ. 113, с. 72).</p> <p>Аднаўленне дэфармаваных прыказак. Тлумачэнне іх сэнсу. Тлумачэнне правапісу вылучаных арфаграм у словах (практ. 114, с. 73).</p> <p>Складанне сказаў з асобных слоў. Запіс сказаў з каменціраваннем правапісу прапушчаных літар у словах (практ. 115, с. 73).</p> <p>Знаёмства з правапісам слоўнікавага слова <i>блішчаць</i>, складанне з ім спалучэння слоў, сказа</p>	116
22	Даданыя члены сказа	1	Удасканальваць уменне вызначаць аснову сказа, вучыць вызначаць словы ў сказе, якія пашыраюць граматычную аснову, развіваць уменне пашыраць аснову сказа іншымі словамі; развіваць лагічнае мысленне, граматычны лад маўлення навучэнцаў, уменне працаваць са схемамі сказаў; выхоўваць эстэтычныя пачуцці	<p>Параўнальны аналіз сказаў, вызначэнне ў іх агульнай асновы. Выбарачнае спісванне развітых сказаў. Знаходжанне слоў, якія пашыраюць граматычную аснову сказа, і асэнсаванне іх ролі ў выражэнні думкі (практ. 117, с. 74).</p> <p>Аналіз фармулёўкі правіла (с. 74).</p> <p>Дапаўненне сказаў словамі, якія пашыраюць граматычную аснову. Вусныя выказванні навучэнцаў, пра наведаныя пастаноўкі і выставы (практ. 118, с. 74 — 75).</p> <p>Аналіз фармулёўкі правіла (с. 75).</p> <p>Вызначэнне сувязі слоў у сказах. Выбарачнае спісванне сказа (практ. 119, с. 75).</p> <p>Абагульненне ўяўленняў навучэнцаў пра спосаб устанаўлення сувязі слоў у сказе ў працэсе аналізу інфармацыі рубрыкі «Завяжы вузлялок!» (с. 76).</p> <p>Дапаўненне сказаў даданымі членамі па пытаннях. Вылучэнне сказаў, якія адпавядаюць схеме (практ. 120, с. 76).</p> <p>Чытанне сказаў. Устанаўленне сувязі слоў у іх. Вылучэнне сказа, які</p>	Практ. 122

				адпавядае схеме. Адпрацоўка хуткага і правільнага чытання скорагаворкі (практ. 121, с. 77)	
23	Даданыя члены сказа	1	Удасканальваць уменні вызначаць граматычную аснову і даданыя члены сказа, працаваць са схемамі сказаў; развіваць граматычны лад маўлення, лагічнае мысленне, звязнае маўленне навучэнцаў; выходзіць эстэтычныя пачуцці	Складанне па падказках алгарытму вызначэння сувязі слоў у сказе (практ. 123, с. 78). Калектыўнае складанне тэксту на аснове аналізу рэпрадукцыі карціны. Выкарыстанне апорных слоў і спалучэнняў (практ. 124, с. 78—79). Вызначэнне сувязі слоў у сказах. Суаднясенне сказаў са схемамі. Аднаўленне дэфармаванага тэксту з апорай на схемы сказаў, прапанаваныя ў патрэбнай паслядоўнасці (практ. 125, с. 80)	Практ. 126
24	Абагульненне па раздзеле «Сказ»	1	Сістэматызаваць веды навучэнцаў па раздзеле «Сказ», адпрацоўваць уменні вызначаць тыпы сказаў паводле мэты выказвання і інтанацыі, правільна інтанаваць іх, устаўляць сувязь слоў у сказе па пытаннях; правяраць узровень сфарміраванасці адпаведных уменняў і навыкаў; развіваць граматычны лад маўлення, дэспытліваць навучэнцаў	Дапаўненне сказаў тэксту даданымі членамі, што паясняюць дзейнік. Вусныя выказванні навучэнцаў пра палёт паветранага шара. Складанне працягу апавядання (практ. 127, с. 81). Калектыўная фармулёўка задання да практыкавання на аснове аналізу дыдактычнага матэрыялу практыкавання. Выкананне задання (практ. 128, с. 82). Вызначэнне сувязі слоў у сказах. Суаднясенне сказаў са схемай. Запіс сказа, схема якога не пабудавана. Самастойная пабудова схемы сказа (практ. 129, с. 82—83). Складанне сказаў па схемах. Тлумачэнне сэнсу прыказак (практ. 130, с. 83). Калектыўная гутарка пра сказы, іх тыпы і будову з выкарыстаннем кантрольных пытанняў (с. 84)	Практ. 131